

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 10.06.1988, sp. zn. 8 Tz 44/88, ECLI:CZ:NS:1988:8.TZ.44.1988.1

Číslo: 44/1989

Právní věta: II. O zisťovaní podmienok zániku trestnosti platia všeobecné zásady trestného konania, teda v dokazovaní aj zásada vyhľadávania. Okolnosti odôvodňujúce zánik trestnosti musia orgány činné v trestnom konaní objasňovať z úradnej povinnosti. Nie je povinnosť obvineného, aby dokazoval tieto okolnosti.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 10.06.1988

Spisová značka: 8 Tz 44/88

Číslo rozhodnutí: 44

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dokazování

Předpisy: 140/1961 Sb. § 214 141/1961 Sb. § 2 odst. 5

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 44/II

II. O zisťovaní podmienok zániku trestnosti platia všeobecné zásady trestného konania, teda v dokazovaní aj zásada vyhľadávania. Okolnosti odôvodňujúce zánik trestnosti musia orgány činné v trestnom konaní objasňovať z úradnej povinnosti. Nie je povinnosť obvineného, aby dokazoval tieto okolnosti.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 10. 6. 1988 sp. zn. [8 Tz 44/88.](#))

Na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal minister spravodlivosti SSR, Najvyšší súd SSR zrušil rozsudok Obvodného súdu v Bratislava 1 z 31. júla 1987 sp. zn. 2 T 128/87 a tomuto súdu prikázal, aby vec znovu prerokoval a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Uvedeným rozsudkom obvodného súdu Bratislava 1 z 31. júla 1987 sp. zn. 2 T 128/87 bol obvinený P. V. uznaný za vinného z trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 213 odst. 1 Tr. zák. (spáchaného z nedbanlivosti) v podstate na tom skutkovom základe, že hoci bol rozsudkom Obvodného súdu Bratislava 1 z 29. decembra 1986 sp. zn. 7 C 138/86, zaviazaný prispievať na

výživné na mal. syna J. V. po 450,- Kčs mesačne a táto povinnosť mu vyplýva aj zo zákona, od 6. júla 1986, keď sa vrátil z výkonu vojenskej základnej služby, do 15. februára 1987, keď nastúpil výkon trestu odňatia slobody, s výnimkou novembra a decembra 1986, ako aj januára 1987, keď výživné zaplatil, si túto povinnosť nesplnil až do rozhodnutia súdu, čím za toto obdobie na bežnom výživnom dlhuje 1263,- Kčs.

Obvodný súd za to uložil obvinenému trest odňatia slobody na 6 mesiacov a zaradil ho do II. nápravnovýchovnej skupiny.

Odvolaie podané proti tomuto rozsudku bolo vyhlásením obvineného z 30. septembra 1987 stiahnuté, čo Mestský súd v Bratislave vzal na vedomie uznesením z toho istého dňa sp. zn. 4 To 447/87.

Odsudzujúci rozsudok súdu prvého stupňa teda nadobudol právoplatnosť 30. septembra 1987.

Dňa 19. mája 1988 minister spravodlivosti SSR podal proti rozsudku obvodného súdu sťažnosť pre porušenie zákona v prospech obvineného. Poukázal na to, že obvodný súd jednak nedostatočne zistil skutkový stav a jednak neposkytol obvinenému možnosť účinnej lútošti (§ 214 Tr. zák.).

Minister spravodlivosti SSR preto Najvyššiemu súdu SSR navrhol, aby vyslovil, že napadnutým rozsudkom obvodného súdu bol v neprospech obvineného V. porušený zákon v ustanovení § 2 odst. 5 Tr. por., aby tento rozsudok zrušil a sám vo veci rozhodol.

Najvyšší súd SSR v zmysle § 267 odst. 1 Tr. por. preskúmal na podklade sťažnosti pre porušenie zákona správnosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že zákon bol porušený, a to v neprospech obvineného.

Z dokazovania vyplýva, že obvinený výživné neplatil od návratu z vojenskej služby, teda od 6. júla 1986, ale nie až do 15. februára 1987, ako zistil obvodný súd. Výživné neplatil len do konca októbra 1986, lebo ako je zrejmé z výpovedi obvineného a svedkyne D. V. na hlavnom pojednávaní, za november, december 1986 a január, február 1987 si už túto vyživovaciu povinnosť plnil.

Za júl až október 1986 obvinenému vznikol dlh, ktorý obvodný súd ustálil na sumu 1263,- Kčs. Toto zistenie však nezodpovedá vykonaným dôkazom. Za uvedené obdobie (4 mesiace po 450,- Kčs) mal obvinený zaplatiť 1800,- Kčs. Vo februári 1987 formou výkonu rozhodnutia bola na výživné zaplatená suma 755,- Kčs, teda o 305,- Kčs viac ako bežné výživné; v apríli 1987 bola na výživné poukázaná suma 568,- Kčs, pričom od 15. februára 1987 obvinený nemal možnosť ovplyvniť platenie výživného vzhľadom na vykonávanie trestu odňatia slobody. Sumu 305,- Kčs a 568,- Kčs, spolu 873,- Kčs, treba teda považovať za platbu na sumu dovtedy zameškaného výživného, ktorá bola 1800,- Kčs. Z toho vyplýva, že v čase hlavného pojednávania v júli 1987 sa dlh obvineného na výživnom znížil na sumu 927,- Kčs, lebo v tom čase – od 15. februára 1987 – bol obvinený ešte stále vo výkone trestu odňatia slobody.

Na hlavnom pojednávaní 28. júla 1987 obvinený vyhlásil, že dlžné výživné za neho zaplatí, resp. už zaplatil jeho brat I. A., ktorého o to písomne požiadal. Pojem „dodatočné splnenie vyživovacej povinnosti“ podľa § 214 Tr. zák. treba vykladať tak, že o účinnú lútošť pôjde nielen vtedy, keď páchatel sám dlžné výživné uhradí, ale aj vtedy, keď iným spôsobom zariadi, aby za neho dlžné výživné uhradila iná osoba. Vzhľadom na to mal obvodný súd zistiť, či omeškané výživné bolo skutočne zaplatené a to buď vypočutím I. A. alebo svedkyne D. V. Obvodný súd však tento dôkaz nevykonal a ani nezabezpečil jeho vykonanie (predvolaním uvedených osôb na hlavné pojednávanie), ale uložil obhajcovi obvineného, aby zabezpečil listinný dôkaz – poštovú poukážku potvrdzujúcu zaplatenie. Tento postup obvodného súdu je v rozpore so zásadou oficiality uvedenou v ustanovení §

2 odst. 4 Tr. por. Obvodný súd pritom hlavné pojednávanie odročil na veľmi krátku dobu - 31. júla 1987 - a keď obhajca obvineného listinný dôkaz nepredložil (pričom tvrdil, že on sám telegraficky volal I. A. na hlavné pojednávanie, čo mal však vykonať súd), meritorne vo veci rozhodol.

V dôsledku tohto chybného procesného postupu obvodný súd nezistil skutočný stav veci v dôležitej oblasti, ktorou je možnosť aplikácie ustanovenia § 214 Tr. zák. Keďže obvinený bol napadnutým rozsudkom obvodného súdu odsúdený bez zistenia, či neprichádza do úvahy použitie ustanovenia § 226 písm. e) Tr. por. (oslobodenie spod obžaloby v dôsledku zániku trestnosti činu pre účinnú ľútosť), porušil zákon v ustanovení § 2 odst. 5 Tr. por. v neprospech obvineného P. V.